

شعار، تشویق، کشف ذن یا برگزاری اجلاس و همایش و نمایش، نه‌تنها معضل کاهش جمعیت را حل نخواهد کرد بلکه برعکس باعث می‌شود تا با ابتلا به‌نوعی غفلت غیر قابل توجیه همین زمان طلایی باقی مانده را نیز از دست داده و با سرعت هرچه تمام به مرز تهدید جمعیتی وارد شویم. کارشناسان بر این نکته تأکید ویژه دارند که هرچند عوامل متعددی از قبیل پیشرفت‌های فناوری و صنعتی، منابع و ثروت‌های طبیعی، سرمایه‌انسانی آموزش‌دیده هر روز نقش بیشتر و مؤثرتری را در تولید ثروت و قدرت جوامع ایفا می‌کنند با این حال اما هنوز این جمعیت کشورهاست که به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین عوامل اقتدار به‌شمار رفته و جایگاه بالایی را در سیاست‌گذاری‌های راهبردی کشورها به خود اختصاص می‌دهد.

این بدان معناست که موضوع کمی جمعیت به‌عنوان مؤلفه‌ای مهم در ثبات امنیت و اقتدار سیاسی همواره مورد نظر سیاست‌گذاران و حکومت‌ها قرار داشته که صد البته جمعیت به کمک عوامل دیگری چون اقتصاد پویا، اصرار بر حفظ ارزش‌های ملی، دینی و سنتی با تکیه بر فرهنگ غنی اجتماعی منسجم می‌تواند چنین تأثیری را به ج بگذارد وگرنه در غیاب مؤلفه‌های مزبور، جمعیت کنترل نشده حتی می‌تواند تهدید برای اقتدار به‌شمار آید.

و اما حالا چندین سال متمادی است که کارشناسان جمعیتی کشور با اعلام نرخ روند کاهش‌ی‌شد جمعیت متأثر از کاهش نرخ باروری از خط قرمز و استاندارد عبور کرده و به‌زودی ایران را در رده کشورهای پیر قرار خواهد داد. آن‌ها بر این باورند که اجرای سیاست‌های تنظیم جمعیت و کنترل مولید، شرایط دشوار معیشتی، افزایش میزان تحصیلات، تغییر سبک زندگی و… جزء مهم‌ترین علل کاهش نرخ رشد جمعیت در ایران بوده که با توجه به تبعات بسیار نگران‌کننده در سویه‌های مختلف اقدام عاجل برای جلوگیری از وخیم‌تر شدن این وضعیت بسیار ضروری است. کارشناسان اقتصادی در این خصوص و با عنوان اینکه موضوع پیری جمعیت یکی از جوانب منفی تغییر ساختار جمعیتی است پس باید برنامه‌ریزی‌ها به‌گونه‌ای طراحی شود که زمانی که جمعیت به وضعیت سالخوردگی می‌رسد کشور با بحران نیروی مولد روبه‌رو نشود. آن‌ها معتقدند

توجه به این موضوع از آن حیث دارای اهمیت است که وقتی درصد بالایی از جمعیت پیر شوند به جمعیت غیر مولد اما مصرف‌کننده تبدیل خواهد شد و ناچار بخش قابل توجهی از تلاش جمعیت فعال صرف تأمین نیازهای آنان شده و اقتصاد جامعه را از شکوفایی دور خواهد کرد. و اما در دیگر سو صاحب‌نظران مسائل دینی هم تأکید دارند که یکی از تبعات بسیار نگران‌کننده کاهش نرخ رشد جمعیت، تأثیر سوء آن در مناسبات و تعاملات جمعیتی بین ادیان، مذاهب و متعاقباً اقتدار سیاسی داخلی کشور است کما اینکه طی چند سال گذشته نیز شاهد اعلام خطرهای محسوسی در موضوع تغییر بافت جمعیت (از حیث دینی و اعتقادی) به‌خصوص در مناطق مرزی کشور نیز بوده‌ایم.

البته در این میان صاحب‌نظران حوزه جامعه‌شناسی و اندیشمندان فرهنگی نیز با تأکید بر موضوعات فوق براین باورند که کاهش تمایل به فرزندآوری می‌تواند نشانه‌ای از تغییر ارزش‌های اخلاقی و غلبه تمایلات رفاه‌طلبانه و لذت‌جویانه در ساختار جامعه ما باشد همچنین رفتارشناسان نیز با تأکید موضوعات پیش‌گفته تصریح دارند که بروز مسائل فوق به‌نوعی مبین تغییر نظام‌های تربیتی و بروز پدیده‌ای نظیر فرزندسالاری (ماحصل از تک‌فرزندی شدن خانواده‌ها) تغییر ارزش‌ها و رفتارهای جنسی میان زوجین به جای تولیدمثل و تربیت فرزند خواهد شد.

البته از یکی دو دهه قبل و همزمان با به صدا

اجتماعی - اقتصادی

از شعار تبلیغی تا شعور عملی در افزایش جمعیت

کعباس سریشی

با توجه به وجود ابهامات و فقدان راهبردها و روش‌های مشخص و تعریف‌شده، متضمن حمایت‌های مالی و فرهنگی این موضوع تاکنون نتوانسته آنگونه که باید به اهداف خود دست یابد.

زیرا حل این مسئله ملی صرفاً با اراده سیاسی و برنامه‌ریزی‌های کلان و بالادستی محقق نمی‌شود به دیگر سخن بدون ارائه راهکارهای کاربردی و حقیقی برای رفع دشواری‌های اقتصادی و نیز فرهنگ‌سازی لازم تشویق مردم به فرزندآوری بیشتر از سوی جامعه قابل پذیرش نبوده و نتیجه‌ای را در پی نداشته و بعدها نیز نخواهد داشت.

کما اینکه به تجربه و طی این چند دهه نیز به اثبات رسید که با توجه به استمرار و افزایش وضعیت نامطلوب اقتصادی و عدم پوشش‌های حمایتی نه‌فقط شاهد روند منفی شاخص‌های ازدواج و زاد ولد بودیم بلکه نرخ وقوع مباحث پیش‌نیاز افزایش جمعیت از ازدواج و تشکیل خانواده نیز دستخوش مشکلات و دست‌اندازهای فراوان شد.

برخی کارشناسان با عنوان اینکه مشکل اصلی این است که پیش از این سیاست‌گذاری‌های جامع و طراحی‌مدون و کارشناسی‌شده‌ای در زمینه جمعیت وجود نداشته بنابراین هم‌اکنون که ترس از کاهش جمعیت و پیری آن به‌نوعی باعث شد تا ساختار تصمیم‌گیر و مدیریتی کشور به‌یک‌باره به‌سوی پشتیبانی و حمایت افزایش باروری و جمعیت سوق یابند براین نکته نیز تأکید ویژه دارند که لازم است تا مبتنی بر بایستگی‌ها و پیش‌نیازها در تهیه و تدوین برنامه‌های سیاست‌های جمعیتی از شتاب‌زدگی اجتناب کرده و تا حدودی دقیق‌تر و فرابخشی‌تر از گذشته و به‌صورت خاص مبتنی بر پراکنش آن در مناطق مختلف این سیاست‌گذاری‌ها را براساس اجماع نظر کارشناسان و صاحب‌نظران خُبر در همه سویه‌ها تدوین و به مرحله اجرا گذاشت. وگرنه صرفاً شعار، تشویق، کف زدن یا برگزاری اجلاس و همایش و نمایش، نه‌تنها معضل کاهش جمعیت را حل نخواهد کرد بلکه برعکس باعث می‌شود تا با ابتلا به‌نوعی غفلت غیر قابل توجیه، همین زمان طلایی باقی مانده را نیز از دست داده و با سرعت هرچه تمام به مرز تهدید جمعیتی وارد شویم.

شهرک صنعتی بهاران در نبود راه دسترسی همچنان در خزان

مدیرعامل شرکت شهرک‌های استان همدان؛ احداث زیر گذر در حوزه کاری وزارت راه است

پل زیر گذر تا تابستان به بهره‌برداری می‌رسد

سپهرغرب، گروه اقتصادی - ماهره ترابی‌مهوش، به گفته عضو هیئت‌امنای شهرک صنعتی بهاران علی‌رغم گذشت نزدیک به یک دهه از استقرار شهرک صنعتی بهاران هنوز این شهرک دارای راه دسترسی نیست.

به‌مرور زمان و با گسترش صنعت، شهرک‌های صنعتی در کشور گسترش یافت و در فاصله حداقل ۲۰ کیلومتری شهرها و با هدف متمرکز کردن کارگاه‌ها و کارخانه‌ها در یک نقطه، کم کردن آلانبدگی و تأثیر منفی آن‌ها بر شهرها شکل گرفتند. در استان همدان نیز شرکت شهرک‌های صنعتی به‌صورت استانی تشکیل شده و به‌مرور در شهرستان‌ها نیز به‌منظور متمرکز کردن واحدهای تولیدی صنعتی شهرک‌هایی شکل گرفت که در این بین شهرک صنعتی بهاران در شهرستان بهار به مساحت کلی ۱۱۳۶ هکتار و مساحت صنعتی ۸۸ هکتار یکی از فعالان در استان بوده که علاوه بر مزیت‌های ایجاد آن، مشکلات و معایبی را نیز داشته و موجب نارضایتی برخی از فعالان صنعتی و تولیدکنندگان در این شهرک شده است.

بر این اساس با توجه به اهمیت موضوع برآن شدیم تا دراین‌باره با داود مسگری، یکی از اعضای هیئت‌امنای این شهرک صنعتی و محمدرضا بادامی، مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان گفت‌وگویی را ترتیب دهیم که در ادامه می‌خوانید:

داود مسگری با بیان اینکه مشکلات این شهرک صنعتی قابل شمارش نیست، گفت: بنده جزء نخستین منتعگرانی هستم که از ۱۵ سال پیش در این شهرک مستقر شدم اما مسئله این

است که وقتی شرکت شهرک‌ها نسبت به فروش زمین برای استقرار شهرک اقدام می‌کند در گام نخست می‌بایست معبر و راه دسترسی آن را ایجاد و تکمیل کند.

وی ادامه داد: ابتدا باید زیرساخت شهرک صنعتی ایجاد شود اما در این شهرک در بدو امر هیچ زیرساختی (راه دسترسی، امتیاز آب و برق و گاز، مخابرات و زیرساخت‌های اینترنتی، روشنایی و آسفالت و فضای سبز و غیره) وجود نداشت و زمین خالی بدون هیچ‌گونه زیرساختی از سوی این شرکت به فروش رسید.

وی با تأکید بر اینکه متأسفانه علی‌رغم اینکه هنوز برخی از زیرساخت‌های فاز یک این شهرک تکمیل نشده اراضی فاز دو به فروش رسیده و عده‌ای صنعتگر با خرید این اراضی به امید ایجاد واحد تولید و صنعتی در گام نخست با شروع به ساخت واحد خود متأسفانه گرفتار مشکلات شدند ابراز کرد: حداقل ۱۵ سال پیش به افرادی که کار عمرانی ساخت واحد خود را دنبال می‌کردند یک انشعاب برق داده می‌شد اما حالا این زیرساخت اولیه نیز در اختیارشان قرار نمی‌گیرد و افراد با هزینه گزاف و تهیه ژنراتور کار خود را آغاز می‌کنند.

عضو هیئت‌امنای شهرک صنعتی بهاران با تأکید بر اینکه در حال حاضر نبود راه دسترسی و کندی عملیات عمرانی در این فضا اصلی‌ترین گایه‌مندی واحدهای صنعتی مستقر در شهرک صنعتی بهاران است ادعان کرد: بارها و بارها در جلسات مختلف با حضور مدیر ارشد استانی این مسئله طی نزدیک به دو دهه گذشته مطرح شده

است اما انتظار می‌رود وی شخصاً با توجه به شرایط به مسئله ورود کند.

مسگری با اشاره به اینکه نداشتن راه دسترسی استاندارد و ورودی‌های فرعی از چشمه قصابان به این شهرک نه‌تنها مشکل دسترسی را برای مشتریان و صنعتگران این شهرک دشوار کرده بلکه تهدیدی جدی برای امنیت این شهرک و واحدهای مستقر در آن به‌حساب می‌آید.

وی با اشاره به اینکه در فاز دین شهرک طبق مشاهدات چیزی بیش از ۳۰۰ واحد صنعتی مستقر خواهند شد؛ نداشتن راه دسترسی به‌عنوان بدیهی‌ترین زیرساخت مایه آبروبریزی است تشریح کرد: بارها با پیمانکار پروژه ورودی و راه دسترسی این شهرک، از خصوص چرایی کندی کار گفت‌وگو کردیم و علت را جویا شدیمی که وی اصلی‌ترین مشکل را تزریق قطره‌چکانی منابع و اعتبارات اعلام کرده حال آنکه ما به شرکت‌ها پیشنهاد دادیم که به‌جای فروش تنها یک قطعه از اراضی و صرف هزینه آن می‌توان راه دسترسی را به نتیجه رساند اما عنوان می‌کنند که این امر به لحاظ قانونی در دست ما نیست.

عضو هیئت‌امنای شرکت صنعتی بهاران با تأکید بر اینکه بحث بعدی به وعده استقرار فیر نور برای تقویت پهنای باند در این شهرک صنعتی بازمی‌گردد که متأسفانه در حد وعده باقی مانده خاطرنشان کرد: در این خصوص حتی واحدهای صنعتی اعلام کردند که همکاری لازم را خواهند داشت اما همچنان خبری نیست این در حالی است که اکنون بخش اعظمی از کارها از

طریق فضای مجازی و بهره‌مندی از بستر اینترنت پیش می‌رود.

مسگری با تأکید بر اینکه از دیگر مشکلات فعلی صنعتگران شهرک صنعتی بهاران افزایش بی‌سابقه بهای گاز است تشریح کرد: در حال حاضر تأمین انرژی برای واحدهای صنعتی به‌عنوان نخستین ضرورت با دشواری فراوان همراه است. وی تعداد بی‌شمار ورودی‌ها به شهرک صنعتی بهاران را یکی دیگر از مشکلات پیش رو ادعان کرد و گفت: شرایط را باید به‌گونه‌ای مدیریت کرد که این معابر بسته نشوند زیرا این راه‌های دسترسی ایمنی این شهرک را تحت شعاع قرار داده است.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان همدان با تأکید بر اینکه راه اصلی این شهرک از طریق یک زیرگذر برقرار خواهد شد گفت: احداث این مهم نیز در حوزه کاری وزارت راه تعریف شده و ارتباط به شرکت شهرک‌ها ندارد.

محمدرضا بادامی افزود، با این وجود هم ما و

مدیریت ارشد استان با توجه به اهمیت موضوع تسریع در روند اجرای این پروژه را پیگیری کردیم ابراز کرد: طولانی شدن روند کار به نحوه تزریق قطره‌چکانی اعتبارات بازمی‌گردد.

وی با اشاره به اینکه در حال حاضر این پروژه مراحل پایانی را سپری می‌کند تصریح کرد: قطعاً با توجه به روند کار و حجم کار باقی مانده این پروژه تا تابستان امسال به بهره‌برداری برسد.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان همدان در خصوص واگذاری اراضی برای فاز دوم بدون زیرساخت‌های اولیه گفت: همگان بر این امر واقف هستند هیچ‌گاه همه زیرساخت‌ها

رئیس سازمان نظام روانشناسی و مشاوره کشور؛

خدمات لوکس مشاوره برای متمکن‌ها

چرا خدمات روان‌شناسی بیمه نمی‌شود؟

سپهرغرب، گروه اجتماعی: رئیس سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره کشور، درباره علت اصلی تحت پوشش بیمه قرار نگرفتن خدمات روان‌شناسی و مشاوره، گفت: علی‌رغم اینکه در بند «ج» ماده ۱۰۲ قانون برنامه ششم توسعه، برخورداری خدمات روان‌شناسی و مشاوره از بیمه‌های پایه و تکمیلی مصوب شده اما به دلیل عدم حمایت سازمان برنامه و بودجه این امر تاکنون عملیاتی نشده است.

دکتر محمد حاتمی با اشاره به لزوم تحت پوشش بیمه قرار گرفتن خدمات روان‌شناسی و مشاوره به‌منظور اجرای بند هشت سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی مبنی بر «ارائه خدمات لازم به‌منظور تحکیم نهاد خانواده» فرزندآوری»، اظهار کرد: برخورداری خدمات مشاوره و روان‌شناسی از بیمه‌های پایه و تکمیلی در بند «ج» ماده ۱۰۲ قانون برنامه ششم توسعه مطرح شده اما با وجود پیگیری‌های سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره کشور برای عملیاتی شدن این بند قانونی، این مهم تاکنون اجرایی نشده است.

وی با یادآوری اینکه در این راستا سازمان

نظام روان‌شناسی و مشاوره کشور ملاقات‌هایی را برای رایزنی با مسئولان دولتی در قوه مجریه و مقننه داشته اما تاکنون به نتیجه نرسیده است، تصریح کرد، حتی در شورای عالی بیمه سلامت این موضوع مطرح شده است. اما برای اجرای این امر در قانون، بودجه‌ای در نظر گرفته شده و از این رو بیمه‌ها نمی‌توانند این خدمات را تحت پوشش خود در آورند.

رئیس سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره کشور، تصریح کرد: از طریق قرارگاه ستاد ملی کرونا نیز این امر را پیگیری کردیم. به رئیس جمهوری در این خصوص نامه نوشتیم که با پاندمی کووید ۱۹ شرایط پیچیده‌تر و بحران‌تی‌تر شده است و نیاز به دریافت خدمات روان‌شناسی و مشاوره در بین مردم بیشتر احساس می‌شود. از این رو درخواست وصل شدن بیمه‌های پایه و تکمیلی برای خدمات مشاوره و روان‌شناسی را حداقل در دوران پاندمی کووید ۱۹ داشتیم اما آخرین پاسخی که دریافت کردیم این بود که بودجه اختصاصی برای این امر وجو ندارد. البته ۲۳ فروردین سال جاری نیز دفتر رئیس جمهوری در همین راستا به وزیر اقتصاد نامه‌ای نوشته‌اند که امیدواریم

رئیس سازمان نظام روانشناسی و مشاوره کشور؛ خدمات لوکس مشاوره برای متمکن‌ها	
سپهرغرب، گروه اجتماعی: رئیس سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره کشور، درباره علت اصلی تحت پوشش بیمه قرار نگرفتن خدمات روان‌شناسی و مشاوره، گفت: علی‌رغم اینکه در بند «ج» ماده ۱۰۲ قانون برنامه ششم توسعه، برخورداری خدمات روان‌شناسی و مشاوره از بیمه‌های پایه و تکمیلی مصوب شده اما به دلیل عدم حمایت سازمان برنامه و بودجه این امر تاکنون عملیاتی نشده است.	
حاتمی با بیان اینکه مراجعه مردم به روان‌شناسان‌ها در قیاس با پیش از پاندمی کووید ۱۹ افزایش داشته است، خاطرنشان کرد: در حال حاضر تنها شهروندان دارای تمکن مالی می‌تواند به روان‌شناس‌ها مراجعه کنند. بارها گفته‌ایم خدمات روانشناسی و مشاوره به کالایی لوکس تبدیل شده است و خیلی‌ها گلایه دارند که با این نرخ‌ها نمی‌توانند به روان‌شناس مراجعه کنند و ما این مسائل را به دولت انتقال داده‌ایم. اگرچه در قانون بودجه ۱۴۰۱ بودجه اختصاصی برای این امر در نظر گرفته نشده است اما با توجه به شرایط بحرانی فعلی و در پاندمی کووید ۱۹ دولت می‌تواند این امکان را حداقل تا پایان پاندمی کووید ۱۹ فراهم کند.	
به گفته وی بهره‌مندی از خدمات روان‌شناسی و مشاوره یک نیاز عمومی و ملی است و در شرایط فعلی خانواده‌های کم‌درآمد و اقشار آسیب‌پذیر به دلیل عدم تمکن مالی برای مراجعه به روان‌شناس و مشاور، در معرض خطر بیشتری قرار دارند.	
وی در بخش دیگر سخنان خود به طرح معاونت امور زنان و خانواده رئیس جمهوری با عنوان «مشاوره فعال و پیشگیرانه برای زوجین نوپا در چهار سال نخست زندگی مشترک» نیز اشاره کرد و با بیان اینکه معاونت امور زنان برای اجرای این طرح نظر سازمان نظام روان‌شناسی مشاوره کشور را نیز جویا شد، درباره آن توضیح داد: اهداف این طرح در جهت تحکیم بنیاد خانواده و کاهش طلاق بسیار خوب است اما در شیوه اجرا مشکل دارد. به معاونت امور زنان و خانواده رئیس جمهوری اطلاع دادیم که مسئولیت اجرا و نظارت و توانمندسازی روانشناسان و مشاوران این طرح نباید بر عهده نهادهایی باشد که توان تخصصی آن را ندارند و نیز در مورد توانمندی، مجهزها و استانداردهای لازم روان‌شناسان باید از سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره استعلام دریافت شود.	

سرمایه‌گذاری و حفظ سرمایه‌های موجود می‌زند. بنابراین همانطور‌که عنوان شد در این بین شهرک صنعتی بهاران با اینکه نزدیک‌ترین شهرک به شهر همدان است، اما هنوز به ابتدایی‌ترین زیرساخت یعنی راه ورودی مناسب مجهز نیست که همین موجب شده نه‌تنها خودروهای در حال تردد روزانه در این مسیر با چالش و هزینه‌های مضاعف مواجه شوند و سرمایه‌گذار در بدو ورود به این شهرک صنعتی با تردید مواجه شود، زیرا اگر شخصی از لاین ورودی جاده کرمانشاه بخواهد وارد این شهرک شود باید از چاله‌های موجود گذر کند و یا از دوربرگردان سه‌راه صالح‌آباد وارد شود که مسیر طولانی را باید طی کند.

برای تسهیل تردد و دسترسی به این شهرک، سال ۸۹ بود که کلنگ احداث زیرگذر به زمین خورد ولی در مقطعی، به خاطر تملک اراضی و تأمین اعتبار آن، کار متوقف شد و همچنان با گذشت بیش از ۱۰ سال این کلنگ‌زنی هنوز اصلی‌ترین چالش صنعتگران این شهرک مسیر دسترسی است بنابراین اینکه مدیر عامل شرکت شهرک‌های صنعتی خود را بنا به مفاد قانونی میرا از پیگیری برای چنین زیرساختی قلمداد می‌کند آسان‌ترین و بی‌دردسرتزین راهکار است اما اگر کمی مسئولانه به این موضوع بپردازیم باید گفت هریک از دستگاه به‌نوبه خود می‌بایست به نقش خود چه در لحاظ پیگیری و چه به لحاظ دغدغه‌مندی و احقاق حقوق تامه ذی‌نفعان خود اقدام کنند که شرکت شهرک‌ها نیز از قاعده مستثنی نیست.